

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

Mihaela Jovanović
Adnan Kadribašić

Uputstvo za korištenje dopunjenog šifrarnika **CMS sistema** za postupke diskriminacije

Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Bosnia and Herzegovina

Mihaela Jovanović
Adnan Kadribašić

Uputstvo za korištenje
dopunjenog šifrarnika
CMS sistema
za postupke diskriminacije

Sarajevo, 2021

Ovaj dokument je izdat u okviru Projekta „Unapređenje efikasnosti sudova i odgovornosti sudija i tužilaca u BiH”, koji provodi Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine (VSTV BiH), uz finansijsku podršku Vlade Švedske.

U okviru Projekta, VSTV BiH preduzima aktivnosti na unapređenju položaja ranjivih grupa u kontaktu sa pravosuđem, kao specifičnog cilja Projekta.

Sadržaj ovog dokumenta je isključiva odgovornost VSTV BiH i ne odražava nužno stajališta Vlade Švedske.

Zakon o zabrani diskriminacije (u daljnjem tekstu: Zakon)¹ uspostavlja okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti svim osobama u Bosni i Hercegovini (BiH) i uređuje sistem zaštite od diskriminacije. Kako je to određeno članom 8. Zakona, nadležne institucije u BiH dužne su voditi redovnu evidenciju svih slučajeva prijavljene diskriminacije, a prikupljene podatke obavezno dostavljati Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo). Također je određeno da će se u sudskim organima uspostaviti posebne evidencije radi evidentiranja slučajeva diskriminacije utvrđene u krivičnim, parničnim, vanparničnim i izvršnim postupcima, a da će centralna baza podataka za počinjena djela diskriminacije biti uspostavljena u Ministarstvu. Ministarstvo je u tom pogledu usvojilo Pravilnik o načinu prikupljanja podataka o predmetima diskriminacije u BiH.² Evidentno je da ovaj Pravilnik nije usklađen sa izmjenama i dopunama Zakona iz 2016. godine.

Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH (u daljnjem tekstu: VSTV BiH) je oznaku za predmete diskriminacije uvelo još 2013. godine. Na inicijativu Ministarstva, VSTV BiH je krajem 2018. godine izvršio dopunu šifrnika CMS/TCMS sistema, dodavanjem odgovarajućih opcija, kojima je omogućeno označavanje oblika, vrsta i osnova diskriminacije u sudskim predmetima diskriminacije. Ovim unapređenjem CMS sistema izvršena je dodatna dopuna u skladu sa izmjenama i dopunama Zakona iz 2016. godine, a odgovornost za unos podataka je podijeljena između upisničara i sudija te je niz atributa postao obavezan.

Ovim Uputstvom osigurava se bolje razumijevanje izmjena u CMS-u/TCMS-u, a koje su sadržane u Priručniku za CMS/TCMS: Evidentiranje novih podataka za predmete diskriminacije (u daljnjem tekstu: Priručnik za CMS/TCMS).³ **Cilj ovih uputa je da ponudi dodatne informacije o svrsi i cilju dijela CMS-a koji se odnosi na predmete diskriminacije, pojasni unos obaveznih atributa u CMS i osigura dosljedan unos podataka kako bi se podaci mogli koristiti za statističko izvještavanje o predmetima diskriminacije.**

U shemi ispod se nalazi pregled osnovnih atributa koje je, u zavisnosti od odluke suda, potrebno unijeti u CMS.

¹ "Službeni glasnik BiH" br. 59/09 i 66/16.

² "Službeni glasnik BiH" broj 27/13.

³ Akt VSTV-a BiH, broj: 09-29--2-3352-1/2020 od 29. 12. 2020. godine

Ukratko o diskriminaciji i osnovnoj definiciji diskriminacije

Diskriminacija je zabranjena Ustavom BiH, ustavima entiteta i Statutom Brčko distrikta BiH, ustavima kantona, kao i brojnim drugim pravnim aktima. Međutim, iako je diskriminacija i prije usvajanja Zakona o zabrani diskriminacije bila zabranjena, različiti oblici diskriminacije, kao i posebnosti zaštite od diskriminacije nisu bili definirani, što je doprinosilo pravnoj nesigurnosti.

Zakon o zabrani diskriminacije usvojen je 2009. godine, a izmijenjen je i dopunjen 2016. godine i tek je stupanjem na snagu ovog Zakona na cjelovit način uređeno pitanje zaštite osoba, kao i grupa osoba od diskriminacije. Ovaj Zakon je jedini pravni akt koji sadrži materijalno-pravne odredbe kojima se određuju različiti oblici diskriminacije, zabranjuje diskriminacija po najširem broju osnova u svim oblastima javnog i privatnog života, a sadrži i posebne procesne odredbe koje se primjenjuju u posebnim postupcima za zaštitu od diskriminacije. Zbog toga odredbe ovog Zakona još uvijek predstavljaju novinu u BiH.

Prema članu 2. stav 1. Zakona, diskriminacijom se smatra svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti zasnovano na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojoj osobi ili grupi osoba i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze sa nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovinskog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojoj osobi onemoguću ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje, na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.

Sadržaj različitog postupanja je detaljno uređen u članovima 3. i 4, te članu 18. Zakona u vidu (ostalih) oblika diskriminacije. Svaki od ovih oblika diskriminacije sadrži određene elemente diskriminacije koji se moraju ostvariti kako bi diskriminacija mogla biti utvrđena, o čemu će biti riječi u nastavku teksta. Ključni segment svakog oblika diskriminacije je upravo **različito postupanje, odnosno utvrđivanje da se osobi ili grupi osoba onemogućava ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje određenog prava i/ili slobode isključivo zbog stvarnih ili pretpostavljenih karakteristika te osobe ili grupe, a isto se ne bi desilo osobi ili grupi koja nema te karakteristike.**

OSNOVNA OZNAKA PREDMETA DISKRIMINACIJE (UPISNIK)

Na ekranu kancelarije za prijem dokumenta, izvršena je dopuna šifarnika pravnih osnova, pa je tako u polju „Radi” kod iniciranja predmeta vezanih za diskriminaciju iz liste potrebno odabrati pravni osnov: **„D – Diskriminacija, Osnovi diskriminacije za građanske parnice”** za predmete ove vrste.

The screenshot displays the 'Sistem za upravljanje sudskim predmetima - VSTV BiH' interface. The main window is titled 'Unos / Pregled dokumenta'. On the left, there's a sidebar with 'Vrsta zadatka' and 'Moj zadaci'. The central area shows document entry details like 'Referat', 'Broj predmeta', and 'Tip dokumenta'. A red arrow points to the 'Radi' field, which is currently empty. To the right, a list of legal bases for civil cases is shown, with the first item, 'D - Diskriminacija, Osnovi diskriminacije za građanske parnice', highlighted. At the bottom right, there are 'End', 'OK', and 'Cancel' buttons. A red arrow points to the 'OK' button.

Id	Opis
D	Diskriminacija, Osnovi diskriminacije za građanske parnice
P1	Izdržavanje - djece, Osnovi za građanske parnice
P10	Svojina / Posjed - poljoprivredno zemljište, Osnovi za građanske parnice
P11	Svojina / Posjed - nepokretnosti, ostale, Osnovi za građanske parnice
P12	Svojina / Posjed - pokretnih stvari, Osnovi za građanske parnice
P13	Kupoprodaja - stambena, Osnovi za građanske parnice
P14	Kupoprodaja - ostala, Osnovi za građanske parnice
P15	Kupoprodaja / Promet pokretnosti, Osnovi za građanske parnice
P16	Zakup neproizvodnog zemljišta, Osnovi za građanske parnice
P17	Spor iz odnosa kooperacije, Osnovi za građanske parnice
P18	Ostali spорови prema ZO-u, Osnovi za građanske parnice
P19	Naknada štete - prema odredbama ZKP-a, Osnovi za građanske parnice
P2	Izdržavanje - bračnog druga, Osnovi za građanske parnice
P20	Naknada štete - ostali, Osnovi za građanske parnice
P21	Stambeni - otkaz, Osnovi za građanske parnice
P22	Stambeni - iseljenje, Osnovi za građanske parnice
P23	Stambeni - ostali, Osnovi za građanske parnice
P24	Komunalne i slične usluge, Osnovi za građanske parnice
P25	Računski spor, Osnovi za građanske parnice
P26	Radni spor, Osnovi za građanske parnice
P27	Ostali, Osnovi za građanske parnice
P28	Uvrđenje i uknjižba, Osnovi za građanske parnice
P29	Ispлата potraživanja, Osnovi za građanske parnice
P3	Izdržavanje - ostali, Osnovi za građanske parnice
P30	Poništenje i ništavost ugovora, Osnovi za građanske parnice
P31	Poništenje, Osnovi za građanske parnice

ISHOD PREDMETA DISKRIMINACIJE

Za predmete sa evidentiranim pravnim osnovom „**D – Diskriminacija, Osnovi diskriminacije za građanske parnice,**” nakon popunjavanja polja za promjenu statusa, te klika na dugme „**Promijeni status,**” pojavljuje se ekran u okviru kojeg je moguće odabrati jednu od sljedećih opcija:

„Tužbeni zahtjev usvojen,”

„Tužbeni zahtjev odbijen,”

„Tužbeni zahtjev odbačen.”

Sistem za upravljanje sudskim predmetima - VSTV BiH

Radna površina

Promjena statusa predmeta

Broj predmeta: 80 P 000319 20 P

Status predmeta: 1 OTVOREN

Opis: A2 - A3 P-D-Diskriminacija

Novi status: 2 ISKAZAN ZAVRŠENIM

Datum promjene: 29.11.2020 18:26:47

Način završetka: 16 Odluka u meritumu

Razlog:

Dodatne informacije (atributi)

Atribut: 25 Odluka suda

Vrijednosti atributa:

Find: TUŽBENI ZAHTEJ %

Name:

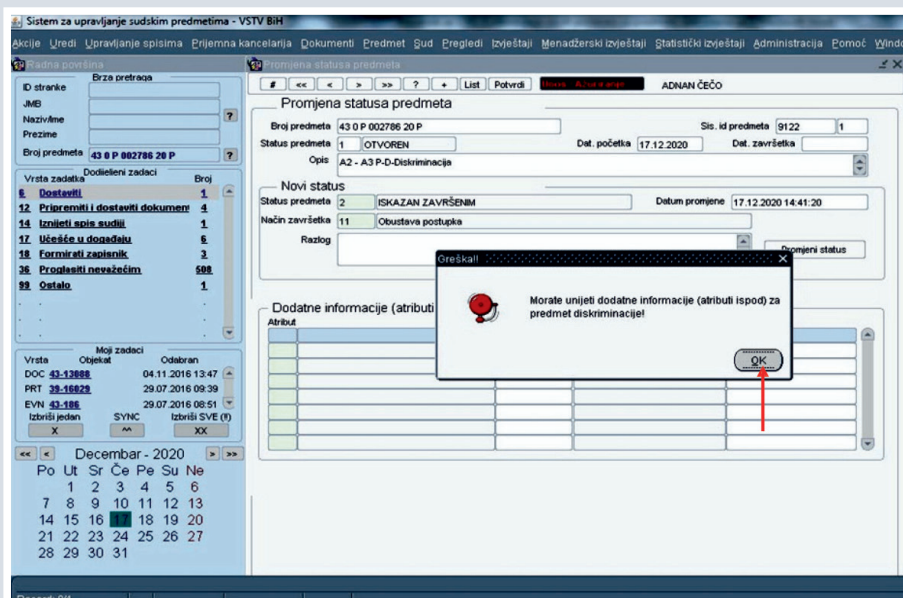
TUŽBENI ZAHTEJ USVOJEN

TUŽBENI ZAHTEJ ODBIJEN

TUŽBENI ZAHTEJ ODBAČEN

End OK Cancel

Nakon odabira jedne od ponuđenih opcija, CMS izbacuje dodatni prozor sa obavještenjem o obaveznosti evidentiranja dodatnih atributa predmeta. Na ovom ekranu potrebno je kliknuti na dugme „OK.”

Ukoliko je prethodno odabrana opcija „Tužbeni zahtjev usvojen,” potrebno je evidentirati minimalno po jedan atribut iz grupe atributa: „**Oblik diskriminacije**,” „**Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije**” i „**Osnov diskriminacije**.” Nakon unosa navedenih atributa predmeta, potrebno je kliknuti na dugme „**Potvrdi**” pa na dugme „**Promijeni status**.”

Sistem za upravljanje sudskim predmetima - VSTV BiH

Akcije Uredi Upravljanje spisima Prijemna kancelarija Dokumenti Predmet Sud Pregledi Izveštaji Menadžerski izveštaji Statistički izveštaji Administracija Pomoć Window

Radna površina

Brza pretraga

ID stranke
JMB
Nazivine
Prezime
Broj predmeta 43 0 P 002786 20 P

Dodijeljeni zadaci

Vrsta zadatka	Broj
6 Dostaviti	1
12 Pripremiti i dostaviti dokumente	4
14 Izmišljati spis sudiji	1
17 Umišljati u događaju	6
18 Formirati zapisnik	3
26 Proglasiti nevažećim	508
28 Ostalo	1

Vrsta Moji zadaci Odsoban

Vrsta	Objekat	Odsoban
DOC 43-12888	04.11.2016 13:47	
PRT 28-16629	29.07.2016 09:39	
EVN 43-188	29.07.2016 08:51	

Izbrisi jedan Izbriši SVE (f)

X AA XX

Decembar - 2020

Po	Ut	Sr	Če	Pe	Su	Ne
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Record: 0/4 List of Value

Promjena statusa predmeta

Broj predmeta 43 0 P 002786 20 P Sis. id predmeta 9122 1

Status predmeta 1 OTVOREN Dat. početka 17.12.2020 Dat. završetka

Opis A2 - A3 P-D-Diskriminacija

Novi status

Status predmeta 2 ISK

Način završetka 11 Ob

Razlog

Datum promjene 17.12.2020 14:41:20

Promijeni status

Potvrdi

Promjene spremljene u bazu!

OK

Dodatne informacije

Atribut	Vrijednost atributa	Opis
25 Odluka suda	1	TUŽBENI ZAHTEJEV USVOJEN
23 Oblik diskriminacije	2	INDIREKTNJA DISKRIMINACIJA
21 Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije	7	POTICAJE NA DISKRIMINACIJU
22 Osnov diskriminacije	2	STAROSNA DOB

OBLICI DISKRIMINACIJE

The screenshot displays the VSTV BiH application window. The main menu includes options like 'Radnje', 'Uredi', 'Upravljanje spisima', 'Prijemna kancelarija', 'Dokumenti', 'Predmet', 'Administracija', 'Pomoć', and 'Window'. The 'Predmet' (Case) form is active, showing details for a case with the title 'EMINA KURTOVIĆ-SABLJICA - DŽEMIL ČALLIK P-P20-Naknada štete - ostali'. The form includes fields for 'Broj predmeta' (93 88 P 000019 07 P), 'Sudija' (SUDJIA SUDAC), 'Dat. početka' (02 03 2007), and 'Stvarni početak' (02 03 2007). A list of values is visible at the bottom, showing 'List of Valu'.

Kada je riječ o oblicima diskriminacije, Zakon u članu 3. propisuje da diskriminacija, po obliku, može biti neposredna ili posredna, pri čemu:

- **Neposredna ili direktna** diskriminacija predstavlja svako različito postupanje po osnovama određenim Zakonom, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neka osoba ili grupa osoba dovedena ili je bila ili bi mogla biti dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od neke druge osobe ili grupe osoba u sličnim situacijama.
- **Posredna ili indirektna** diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa ima ili bi imala učinak dovođenja neke osobe ili grupe osoba u odnosu na osnove definirane Zakonom u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druge osobe.

U zavisnosti od zaključka suda u pogledu oblika diskriminacije, potrebno je označiti odgovarajući oblik diskriminacije. Ukoliko u presudi ili obrazloženju presude nije jasno navedeno o kojem obliku diskriminacije se radi, potrebno je razmotriti ključne elemente ova dva oblika diskriminacije. Oba oblika su slična jer da bi postojala diskriminacija, potrebno je da se radi o različitom postupanju po nekom zabranjenom osnovu i posljedici koja se ogleda u manje povoljnom položaju, odnosno povredi nekog prava ili slobode.

- Ono što razlikuje ova dva oblika je činjenica da je kod neposredne diskriminacije **zabranjeni osnov** očigledan, dok kod posredne diskriminacije osnov **nije vidljiv niti je očigledan**, ali je jasno da naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa dovodi do različitog tretmana.

Potrebno je označiti neki od ponuđenih oblika diskriminacije, jer se u suprotnom neće moći preći na sljedeći atribut, niti predmet iskazati završenim.

PRIMJERI

Neposredna diskriminacija

Iz izreke: „Utvrdjuje se da su tuženi diskriminisali tužitelja S. A. tako što su povrijedili njegovo pravo na jednako postupanje u procesu obrazovanja propustivši da u nastavno-obrazovnom procesu preduzmu Zakonom određene mjere koje bi prvotuzitelju kao licu s posebnim potrebama omogućile redovno školovanje, i to mjere pristupačnosti škole bez arhitektonskih barijera i osiguranje učešća asistenta koji bi bio prisutan za vrijeme redovne nastave.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Iz ove izreke je vidljivo da se radi o neposrednoj diskriminaciji koja je nastala propuštanjem omogućavanja redovnog školovanja osobi s posebnim potrebama. **Stoga bi se u predmetu ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „Neposredna diskriminacija.”**

Posredna diskriminacija

Iz izreke: „*UTVRĐUJE SE da je tuženi povrijedio pravo tužitelja na jednako postupanje, u oblasti zaposlenja, odnosno da je postojala diskriminacija u vidu onemogućavanja zaposlenja pod jednakim uslovima, jer je tuženi, odnosno Ministarstvo unutrašnjih poslova, dao prednost nižerangiranim kandidatima.*”

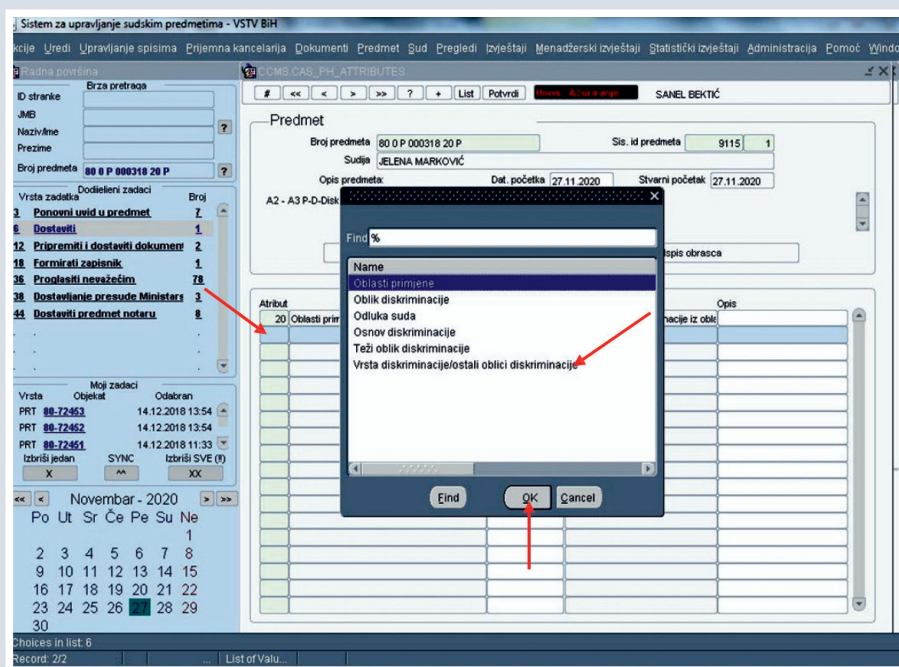
- ✓ **Određivanje atributa:** Uvidom u sadržaj obrazloženja jasno je da je sud utvrdio da je postojala diskriminacija u vidu onemogućavanja zaposlenja tužitelja pod jednakim uslovima, jer je tuženi, nezakonitim produženjem konkursne procedure, te načinom bodovanja, na osnovu podzakonskih akata, dao prednost kandidatima koji su na testu općeg znanja, testu fizičkih sposobnosti i intervjuu bili nižerangirani u odnosu na tužitelja, a dobijanjem dodatnih bodova po osnovu pripadnosti boračkoj populaciji prestigli tužitelja, čime je u odnosu na tužitelja učinio posrednu diskriminaciju iz člana 3. stav 2. Zakona. **Stoga bi se u predmetu ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „Posredna diskriminacija.”**

NAPOMENA:

Ukoliko se radi o nekom od drugih oblika diskriminacije koji su ponuđeni pod atributom „Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije,” onda nije potrebno označiti ovaj atribut osim ako se u predmetu radilo o više različitih radnji, zbog čega je utvrđeno više oblika diskriminacije (npr., neposredna diskriminacija i segregacija).

VRSTA DISKRIMINACIJE/OSTALI OBLICI DISKRIMINACIJE

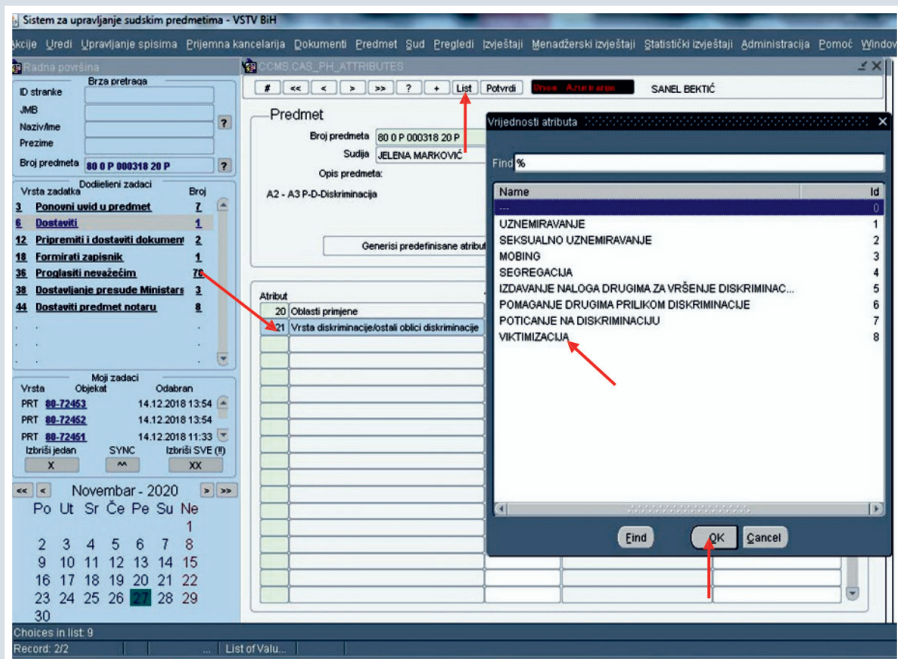
Dosadašnji naziv atributa „**Vrsta diskriminacije**” je izmijenjen, te sada glasi: „**Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije**.”

Za ovaj atribut u šifrniku je izvršeno dodavanje nove opcije u listi vrijednosti za ovaj atribut pod nazivom „Viktimizacija.”

NAPOMENA:

Kada je utvrđen neki od ostalih oblika diskriminacije, onda je obavezan unos „Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije.” U zavisnosti od zaključka suda u pogledu ostalih oblika diskriminacije, potrebno je označiti odgovarajući oblik diskriminacije.

Zakonom o zabrani diskriminacije (član 4. i član 18.) određeni su i ostali oblici diskriminacije, i to:

- **Uznemiravanje** je svako neželjeno ponašanje uzrokovano nekom od osnova određenih Zakonom, koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva osobe i stvaranje zastrašujućeg, neprijateljskog, degradirajućeg, ponižavajućeg ili uvredljivog okruženja.
- **Seksualno uznemiravanje** je svaki oblik neželjenog verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja spolne prirode čiji je cilj ili efekat povreda dostojanstva osobe, posebno kada se njime stvara zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.
- **Mobing** je oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koji podrazumijeva ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na žrtvu čija je svrha ili posljedica degradacija radnih uslova ili profesionalnog statusa zaposlenog.
- **Segregacija** je djelo kojim (fizička ili pravna) osoba odvaja druge osobe na osnovu jedne od nabrojanih osnova iz člana 2. Zakona, u skladu sa definicijom diskriminacije sadržanoj u članu 2. Zakona.
- **Izdavanje naloga drugima** za vršenje diskriminacije i pomaganje drugima prilikom diskriminacije, poticanje na diskriminaciju smatra se oblikom diskriminacije.
- **Pomaganje drugima prilikom diskriminacije** je svako učestvovanje u pomaganju drugoj osobi u vršenju diskriminacije.
- **Poticanje na diskriminaciju** predstavlja svaki oblik poticanja drugih osoba na vršenje diskriminacije.
- **Viktimizacija** predstavlja svaki oblik nepovoljnog postupanja prema osobama koje su u dobroj vjeri prijavile ili namjeravaju prijaviti diskriminaciju, prisustvovala ili svjedočile diskriminaciji, odbile nalog za diskriminatornim postupanjem, na bilo koji način učestvovala u postupku za zaštitu od diskriminacije, pružile ili imale namjeru ponuditi informacije ili dokumente potrebne u postupku zaštite od diskriminacije ili o diskriminatornom postupanju informisale javnost.

PRIMJERI

Mobing

Iz izreke presude: „*UTVRĐUJE SE da je tuženi A. S. povrijedio pravo tužiteljice S. A. na jednako postupanje, u procesu zapošljavanja, rada i radnih uslova, uključujući napredovanje u službi i otpuštanje s posla, stalno stručno usavršavanje, odnosno da je postojala diskriminacija u vidu uznemiravanja i mobinga, na način što je tuženi kontinuirano i u dužem periodu vrijeđao, ponižavao i omalovažavao tužiteljicu, prijetio joj otkazom i dovodio tužiteljicu u nepovoljniji položaj u odnosu na ostale ljekare specijaliste na Klinici.*”

- ✓ **Određivanje atributa:** Iz navedenog dijela izreke jasno se može prepoznati da se radi o mobingu kao obliku diskriminacije. Izreka upućuje na to da se radi i o predmetu uznemiravanja te je moguće označiti i ovaj oblik diskriminacije.
- ✓ Međutim, iz same izreke se ne može prepoznati po kojem od zabranjenih osnova je osoba uznemiravana, što će predstavljati izazov kod narednog obaveznog atributa „OSNOV DISKRIMINACIJE.”
- ✓ Stoga se po sadržaju izreke i dodatnim uvidom u obrazloženje u predmetima ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „Mobing.”

Viktimizacija

Iz izreke presude: „*Utvrdjuje se da su tuženi diskriminisali tužitelja kao Albanca i viktimizirali ga, kaznivši ga donošenjem odluke o prestanku ugovora o radu, zbog toga što je tužitelj ranije uputio pismenu predstavku sudu i žalbu Instituciji ombudsmana.*”

- ✓ **Određivanje atributa:** Stoga se po sadržaju izreke i dodatnim uvidom u obrazloženje u predmetima ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „Viktimizacija.”

NAPOMENA:

Ukoliko se radi o nekom od oblika diskriminacije koji su ponuđeni pod atributom „Oblik diskriminacije”, onda nije potrebno označiti ovaj atribut osim ako se u predmetu radilo o više različitih radnji, zbog čega je utvrđeno više oblika diskriminacije (npr., neposredna diskriminacija i segregacija). Ukoliko izreka presude isključivo sadrži obilježje viktimizacije, tada je dovoljno u atributu „Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije” označiti atribut pod nazivom „Viktimizacija.”

Ako je prilikom promjene statusa predmeta odabrana opcija „Tužbeni zahtjev odbijen” ili „Tužbeni zahtjev odbačen,” a za atribut „Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije” opcija „Mobing,” **nije potrebno postavljati druge atribute predmeta.**

TEŽI OBLIK DISKRIMINACIJE

U šifrnarnik za predmete ove vrste dodat je i novi atribut pod nazivom „**Teži oblik diskriminacije**.”

The screenshot displays the 'Sistem za upravljanje sudskim predmetima - VSTV BiH' interface. The main form is titled 'Predmet' and contains fields for 'Broj predmeta' (80 0 P 000318 20 P), 'Sudija' (JELENA MARKOVIC), 'Dat. početka' (27.11.2020), and 'Stvarni početak' (27.11.2020). The 'Opis predmeta' field is set to 'A2 - A3 P-D-Diskriminacija'. A red arrow points to the 'List' button in the top navigation bar.

On the left, there is a sidebar with 'Brza pretraga' (Quick search) and 'Dodijeljeni zadaci' (Assigned tasks). The 'Dodijeljeni zadaci' list includes tasks like 'Ponovni uvid u predmet', 'Dostaviti', 'Pripremiti i dostaviti dokumente', 'Formirati zapisnik', 'Proglasiti nevažećim', 'Dostavljanje presude Ministarstva', and 'Dostaviti predmet notaru'. A red arrow points to the 'Dostaviti' task.

Below the sidebar, there is a 'Moj zadaci' (My tasks) section with a table showing task details. A calendar for November 2020 is also visible.

The main table lists attributes with columns 'Atribut', 'Vrijednost atributa', and 'Opis'. The table contains two rows: '20 Oblasti primjene' with value '1' and '21 Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije' with value '8'. A red arrow points to the '21' row.

A search dialog box is open, showing a list of attributes to search for. The list includes 'Name', 'Oblasti primjene', 'Oblik diskriminacije', 'Odluka suda', 'Osnov diskriminacije', 'Teži oblik diskriminacije', and 'Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije'. A red arrow points to the 'Teži oblik diskriminacije' entry. The dialog has 'Find %', 'Find', 'OK', and 'Cancel' buttons.

Ukoliko se odabere ovaj atribut, u nastavku je moguće odabrati sljedeće opcije iz izbornika:

„Višestruka diskriminacija,”

„Ponovljena diskriminacija,”

„Produžena diskriminacija.”

Sistem za upravljanje sudskim predmetima - VSTV BiH

Ured | Upravljanje spisima | Prijemna kancelarija | Dokumenti | Predmet | Sud | Pregledi | Izveštaji | Menadžerski izveštaji | Statistički izveštaji | Administracija | Pomoć | Vrh

Radna površina

Brza pretraga

ID stranke
JMB
Naziv/fine
Prezime
Broj predmeta: 80 P 000318 20 P

Vrsta zadatka
Odobreni zadaci
1. Ponovni uvid u predmet
2. Dostaviti
3. Pripremiti i dostaviti dokument
4. Formirati zapisnik
5. Proglasiti nevažećim
6. Dostavljanje presude Ministarstva
7. Dostaviti predmet notaru

Moj zadaci
Vrsta
Objekat
Odobran
PRT 88-72453 14.12.2018 13:54
PRT 88-72452 14.12.2018 13:54
PRT 88-72451 14.12.2018 11:33
Izbrisi jedan SYNC Izbrisi SVE (f) X XX

Novembar - 2020
Po Ut Sr Če Pe Su Ne
1
2 3 4 5 6 7 8
9 10 11 12 13 14 15
16 17 18 19 20 21 22
23 24 25 26 28 29
30

Predmet

Broj predmeta: 80 P 000318 20 P Sis. id predmeta: 9115 1
Sudija: JELENA MARKOVIĆ
Opis predmeta: A2 - A3 P-D-Diskriminacija
Dat. početka: 27.11.2020 Služni početak: 27.11.2020

Generiši predefinisane atribute Ispis obrasca

Atribut	Vrijednost atributa	Opis
20 Oblasti primjene	1	D1a - Predmeti diskriminacije iz obl
21 Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije	8	VIKTIMIZACIJA
19 Teži oblik diskriminacije		

Vrijednosti atributa

Find %

Name

VIŠESTRUKA DISKRIMINACIJA
PONOVljena DISKRIMINACIJA
PRODUŽENA DISKRIMINACIJA

Find OK Cancel

Choices in list: 3
Record: 3/3

U zavisnosti od zaključka suda u pogledu postojanja težeg oblika diskriminacije, potrebno je označiti odgovarajući atribut „Teži oblik diskriminacije.”

Zakon propisuje i teže oblike diskriminacije, pod kojom se smatra diskriminacija počinjena prema određenoj osobi po više osnova, određenih Zakonom (višestruka diskriminacija), diskriminacija počinjena više puta (ponovljena diskriminacija) i diskriminacija koja postoji duže vrijeme (produžena diskriminacija).

Nakon odabira polja „Teži oblik diskriminacije” i potvrđivanja klikom na „OK” opciju, potrebno je sa liste izabrati jednu od ponuđenih opcija („Višestruka diskriminacija”, „Ponovljena diskriminacija” ili „Produžena diskriminacija”). Nakon toga na dodatnom prozoru potrebno je kliknuti na dugme „OK.”

PRIMJERI

Produžena diskriminacija

- ✓ U jednom predmetu Vrhovni sud FBiH je utvrdio da se „u konkretnom slučaju radi o sistemskej diskriminaciji, koja se po samoj svojoj prirodi proteže kroz vrijeme –kontinuirano, pa se ne bi moglo prihvatiti računanje rokova za podnošenje tužbe na način kako to obrazlaže drugostepeni sud u svom rješenju, ovo, iz razloga što je u konkretnom slučaju utvrđeno da se djeca i poslije upisa u školu tokom cijele školske godine razdvajaju po etničkoj pripadnosti i nacionalnom porijeklu, da koriste različite nastavne planove i programe.”

Po sadržaju ovog obrazloženja ispravan atribut bi bio „**Produžena diskriminacija.**”

NAPOMENA:

Ovo nije obavezan atribut i unosi se samo kada je utvrđen teži oblik diskriminacije.

ATRIBUT: OSNOV DISKRIMINACIJE

Različito postupanje prema osobama ili grupama zbog neke lične ili grupne karakteristike predstavlja nezakonito postupanje koje predstavlja diskriminaciju. Zbog toga je pravilna oznaka osnova diskriminacije (ako je utvrđena) jedan od obaveznih atributa koje je potrebno unijeti.

Sistem za upravljanje sudskim predmetima - VSTV BiH

Badnje Uredi Upravljanje spisima Prijemna kancelarija Dokumenti Predmet Sud Pregledi Izveštaji Menadžerski izveštaji Statistički izveštaji Administracija Pomoć

Podatni podaci o predmetu

Predmet

Broj predmeta: 65 66 P. 000003 06 P System case id: 93994 1

Opis predmeta: A1 i drugi - A3 i drugi P-P33-Ispite duga Del. početak: 24.10.2006 Službeni početak: 24.10.2006

Generisi preddefinisane atribute Ispis obrasca

Atribut	Vrijednost atributa	Opis
23 Otok diskriminacije	1	DIREKTA DISKRIMINACIJA
22 Osnov diskriminacije	RASA	

Vrijednost atributa

Find %

Name

BOJA KOŽE

JEZIK

VJERA

ETNIČKA PRIPADNOST

INVALIDITET

STAROSNA DOB

NACIONALNO PODRUETLO

SOCIJALNO PODRUETLO

VEZE SA NACIONALNOM MANJINOM

POLITIČKO ILI DRUGO UVJERENJE

IMOVINSKO STANJE

ČLANSTVO U SINDIKATU ILI DRUGOM UDRUŽENJU

OBRAZOVANJE

End OK Cancel

NAPOMENA:

Ovo je obavezan atribut osim kada se radi o predmetu u kojem je utvrđen mobing. Kada je tužbeni zahtjev odbijen ili kada je tužbeni zahtjev odbačen, potrebno je unijeti odgovarajući osnov diskriminacije koji je tužitelj naveo u svom tužbenom zahtjevu. Kada zabranjeni osnov nije naveden u tužbenom zahtjevu, ili je tužbeni zahtjev nejasan, ili iz bilo kojeg drugog razloga to nije moguće utvrditi, potrebno je označiti „Osnov nije utvrđen.”

Različito postupanje prema osobi ili grupi osoba zbog neke od stvarnih ili pretpostavljenih ličnih karakteristika ili zbog veze sa osobom koja ima te lične karakteristike predstavlja diskriminaciju. Zakon sadrži detaljnu listu ličnih karakteristika kao zabranjenih osnova za diskriminaciju (član 2.). Nije moguće utvrditi postojanje diskriminacije bez utvrđivanja (ili vjerovatnoće u slučaju preraspoređenog tereta dokazivanja prema pravilu iz člana 15.) zbog kojeg se zabranjenog osnova dešava različito postupanje.

Ovo pravilo vrijedi za sve oblike diskriminacije osim za mobing. U nekim situacijama to je moguće i u slučajevima viktimizacije, ali se u takvim predmetima predlaže navođenje osnova diskriminacije na koje se osoba žalila u osnovnom postupku ili označiti „Osnov nije utvrđen” iz liste osnova za ovaj atribut.

U zavisnosti od zaključka suda u pogledu osnova diskriminacije potrebno je označiti odgovarajući atribut „Osnov diskriminacije.”

U odnosu na osnov diskriminacije, Zakonom su decidno određene zaštićene karakteristike,⁴ tj. zabranjeno je svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti, utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojoj osobi ili grupi osoba i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi, a na osnovu:

- rase	- imovinskog stanja
- boje kože	- članstva u sindikatu ili drugom udruženju
- jezika	- obrazovanja
- vjere	- društvenog položaja
- etničke pripadnosti	- spola
- invaliditeta	- seksualne orijentacije
- starosne dobi	- rodnog identiteta
- nacionalnog ili socijalnog porijekla	- spolnih karakteristika
- veze s nacionalnom manjinom	- drugih okolnosti
- političkog ili drugog uvjerenja	

Zakon ne definiše značenje svakog zabranjenog osnova, te postojanje stvarnog ili pretpostavljenog osnova ili veze sa osobom koja ima te osnove, odnosno lične karakteristike zavisi od okolnosti svakog pojedinačnog slučaja.

⁴ Karakteristike žrtve diskriminacije, tj. karakteristike koje određuju identitet određene osobe i grupe osoba kojoj pripada.

Spol

Iz izreke presude: „Utvrdjuje se da je tuženi diskriminirao tužiteljicu, odnosno povrijedio pravo tužiteljice na jednako postupanje te pravo na rad na način što s tužiteljicom nije produžio ugovor o radu na određeno vrijeme za radno mjesto ‘pravnik za zastupanje’, nego je izvršio odjavu sa PIO sa danom 19. 07. 2014. godine dok je tužiteljica bila na trudničkom bolovanju, dok je istovremeno drugim zaposlenicama, koje nisu bile na trudničkom bolovanju, produžio ugovore o radu.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Stoga se po sadržaju izreke i dodatnim uvidom u obrazloženje u predmetima ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „**Spol.**” Ovaj zaključak je opravdan budući da je iz navedenog pregleda jasno da se pojam spol odnosi i na trudnoću i porođaj.

Etnička pripadnost, nacionalno porijeklo i/ili druge okolnosti

Iz izreke presude: „Utvrdjuje se da je tuženi donio nezakonitu i diskriminatorску odluku i to po etničkoj osnovi i po osnovi nacionalnog porijekla tužitelja, te po osnovu mjesta sticanja diplome.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Stoga se po sadržaju izreke i dodatnim uvidom u obrazloženje u predmetima ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „**Etnička pripadnost**”, „**Nacionalno porijeklo**” i „**Druge okolnosti.**”

Vjera

Iz izreke presude: „Utvrdjuje se da je tužena O. G. izvršila diskriminaciju i povrijedila pravo na jednako postupanje prema tuželjici J. M. K. na osnovu toga što je tužiteljica redovnica (časna sestra), na način da nije dala suglasnost i potvrdila imenovanje tužiteljice za ravnateljicu Dječjeg vrtića LG.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Stoga se po sadržaju izreke i dodatnim uvidom u obrazloženje u predmetima ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „**Vjera.**”

Invaliditet

Iz izreke presude: „Utvrdjuje se da su tuženi diskriminirali tužitelja S. A. tako što su povrijedili njegovo pravo na jednako postupanje u procesu obrazovanja propustivši da u nastavno-obrazovnom procesu preduzmu Zakonom određene mjere koje bi prvotuzitelju kao licu s posebnim potrebama omogućile redovno školovanje, i to mjere pristupačnosti škole bez arhitektonskih barijera i osiguranje učešća asistenta koji bi bio prisutan za vrijeme redovne nastave.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Stoga bi se po sadržaju izreke i dodatnim uvidom u obrazloženje u predmetima ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „Invaliditet.”

Političko ili drugo uvjerenje

Iz izreke presude: „Utvrdjuje se da je tužiteljica bila protupravno diskriminirana od strane tuženog kao poslodavca, na način da ju je poslodavac isključivao iz reda državnih službenika koji se imenuju u komisije za koje je poslodavac isplaćivao posebnu naknadu.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Iz sadržaja izreke nije moguće iznijeti zaključak o mogućem zabranjenom osnovu. Uvidom u sadržaj obrazloženja, vidljivo je da je tužiteljica smatrala da je diskriminirana na osnovu političkog ili drugog uvjerenja. Sud je primjenjujući odredbu člana 12. o teretu dokazivanja prihvatio osnov kao vjerovatan te u nedostatku dokaza od strane tuženog kojim bi se ukazalo na objektivnost postupanja presudio kao u izreci. Stoga bi se u predmetima ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „Političko ili drugo uvjerenje.”

Socijalno porijeklo

Iz izreke presude: „UTVRĐUJE SE da je tuženi povrijedio pravo tužitelja na jednako postupanje, u oblasti zaposlenja, odnosno da je postojala diskriminacija u vidu onemogućavanja zaposlenja pod jednakim uslovima, jer je tuženi, odnosno Ministarstvo unutrašnjih poslova, dao prednost nižerangiranim kandidatima, u odnosu na tužitelja.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Iz sadržaja izreke nije moguće iznijeti zaključak o mogućem zabranjenom osnovu. Uvidom u sadržaj obrazloženja jasno je da je sud utvrdio da je tuženi dao prednost nižerangiranim kandidatima na osnovu pripadnosti boračkoj populaciji. Stoga bi u ovom slučaju trebalo označiti atribut „**Socijalno porijeklo.**”

Seksualna orijentacija, rodni identitet i spolne karakteristike

Iz izreke presude: „*ODBIJA kao neosnovan tužbeni zahtjev koji glasi: ‘Utvrdjuje se da su I-tuženi i II-tuženi različito postupali prema tužitelju – Udruženju na način da su odbili na ravnopravnoj osnovi pružanje usluga lijepljenja i postavljanja 40 plakata i podjelu 600 letaka koji su trebali služiti za promociju međunarodnog filma isključivo zbog tužiteljevog zagovaranja ljudskih prava i društvenog uključivanja LGBT osoba (lezbijke, gej, biseksualne i transrodne osobe), odnosno zbog pretpostavljene seksualne orijentacije, rodnog identiteta i spolnih karakteristika osoba čija prava tužitelj štiti, čime su povrijedili pravo na jednako postupanje i nediskriminaciju tužitelja.*”

- ✓ **Određivanje atributa:** Stoga su se po sadržaju izreke i dodatnim uvidom u obrazloženje u predmetima ovakvog sadržaja trebali označiti sljedeći atributi: „**Seksualna orijentacija,**” „**Rodni identitet**” i „**Spolne karakteristike.**”

Veza sa nacionalnom manjinom

Iz izreke presude: „*ODBIJA SE se tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da sud utvrdi da je tuženi diskriminirao tužitelja, povrijedivši pravo na jednako postupanje na način da mu je zabranio pristup u ugostiteljski objekat ‘Caffe bar’, zbog njegove etničke i nacionalne pripadnosti, te da se zabrani tuženom da ubuduće poduzima takve radnje kojima bi tužitelju i drugim osobama onemogućio pristup u navedeni objekat zbog nacionalne i etničke pripadnosti, kao i u pogledu troškova postupka.*”

- ✓ **Određivanje atributa:** Po sadržaju izreke mogao bi se označiti atribut „**Etnička pripadnost.**” Međutim, dodatnim uvidom u sadržaj obrazloženja može se zaključiti da su tužitelji smatrali da su žrtve diskriminacije zbog njihove pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini te bi ispravan atribut ipak bio „**Veza sa nacionalnom manjinom.**”

U tabeli je dat pregled mogućih značenja zabranjenih osnova koji se temelje na međunarodnim ili domaćim izvorima prava:

Rasa	<i>Rasa se odnosi na koncept koji je baziran na različitim faktorima koji mogu biti biološki, ekonomski, socijalni, kulturalni ili historijski. Stoga, rasa je društveni konstrukt, a nije bazirana na stvarnim razlikama između osoba. Vrlo često se rasa veže za neke druge osnove kao što je boja kože, etnička pripadnost, vjera i sl.</i>
Boja kože	<i>Boja kože se odnosi na pigmentaciju kože a koja se odnosi na biološke, odnosno genetske faktore. Ona može biti svjetlija ili tamnija.</i>
Vjera	<i>Vjera se odnosi na odnos pojedinaca prema vjeri, odnosno vjerskim zajednicama. Da bi lična uvjerenja koja su bazirana na vjeri mogla uživati pravnu zaštitu, ona moraju „dosegnuti izvjestan nivo svijesti, ozbiljnosti, kohezije i važnosti” i moraju biti takva da se smatraju kompatibilnim s poštovanjem ljudskog dostojanstva. Vjera obuhvata i pojam uvjerenja koji je obuhvaćen osnovom koji je objašnjen pod „Političko ili drugo uvjerenje.”</i>
Etnička pripadnost	<i>Etnička pripadnost se odnosi na grupe osoba koje dijele isto državljanstvo, vjerska uvjerenja, jezik ili slično kulturno porijeklo ili tradicije.</i>
Invaliditet	<i>Invaliditet predstavlja dugotrajna fizička, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja, u interakciji s različitim barijerama, mogu ometati puno i efikasno učešće osoba sa invaliditetom ravnopravno sa ostalim članovima tog društva.</i>
Dob	<i>Dob, odnosno godine, odnosi se na osobe svih dobnih grupa. Nijedna osoba ne smije trpjeti različito postupanje zato što je mlada ili stara.</i>
Nacionalno i socijalno porijeklo	<i>Državljanstvo, odnosno nacionalno porijeklo, odnosi se na pravni odnos između osobe i države.</i>
Veza sa nacionalnom manjinom	<i>Prema Zakonu o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina BiH, nacionalne manjine su dio stanovništva državljana BiH koji ne pripadaju nijednom od tri konstitutivna naroda, a sačinjavaju je ljudi istog ili sličnog etničkog porijekla, iste ili slične tradicije, običaja, vjerovanja, jezika, kulture i duhovnosti i bliske ili srodne historije i drugih obilježja.</i>

Političko ili drugo uvjerenje, članstvo u sindikatu ili drugom udruženju	Ovi osnovi se odnose na svako lično uvjerenje koje može biti filozofsko, ideološko ili političko, uključujući i članstvo u organizacijama koje zastupaju takva uvjerenja.
Imovinsko stanje	Imovina se odnosi na prihode osobe, finansijsko stanje ili privatnu imovinu.
Članstvo u sindikatu ili drugom udruženju	Odnosi se na članstvo i nečlanstvo u sindikatu ili drugom udruženju.
Obrazovanje	Obrazovanje se odnosi na ostvarene obrazovne rezultate, nivo obrazovanja, vještine, certifikate i obrazovne mogućnosti osobe. Odnosi se na formalno i neformalno obrazovanje.
Društveni položaj, socijalno porijeklo	Društveni položaj; socijalno porijeklo se odnosi na vanjski izgled i karakteristike, porijeklo, vezu sa određenim zanimanjem, vezu s trenutnim ili prethodnim statusom zatvorenika/pritvorenika, migranta. Obuhvata stvarne ili pretpostavljene karakteristike koje ove osobe imaju i koje utiču na njihov status u društvu.
Spol	Prema Zakonu o ravnopravnosti spolova u BiH, spol predstavlja biološke i psihološke karakteristike po kojima se razlikuju osobe muškog i ženskog spola, a obuhvata i gender/rod kao sociološki i kulturološki uvjetovanu razliku između osoba muškog i ženskog spola i odnosi se na sve uloge i osobine koje nisu uvjetovane ili određene isključivo prirodnim ili biološkim faktorima, nego su prije proizvod normi, prakse, običaja i tradicije i kroz vrijeme su promjenljivi. Ovaj osnov obuhvata i trudnoću i bračni status. Spol je također osnov koji je potrebno označiti kod seksualnog uznemiravanja.
Spolna orijentacija	Seksualna (spolna) orijentacija se odnosi na sposobnost svake osobe da osjeća emocionalnu, fizičku ili seksualnu privlačnost, u intimnim ili seksualnim odnosima, sa osobama različitog i/ili istog spola i/ili roda.

Rodni identitet	<i>Rodni identitet se odnosi na lično shvatanje svog roda, koje može i ne mora da se podudara sa spolom koji je osobi pripisan rođenjem. Rodni identitet se odnosi na vlastiti osjećaj tijela (koje se može korigovati i mijenjati medicinskim ili hirurškim putem) i ispoljavanje roda koji osoba osjeća ličnim odjećom, govorom ili ponašanjem.</i>
Spolna karakteristika	<i>Prema Yogyakarta principima, spolne karakteristike se odnose na nefizičke osobine svake osobe koje se odnose na spol, uključujući genitalije i drugu seksualnu i reproduktivnu anatomiju, hromosome, hormone i sekundarne fizičke osobine koje proizlaze iz puberteta. Interspolne osobe se rađaju sa spolnim karakteristikama (uključujući genitalije, spolne žlijezde i uzorke hromozoma) koje se ne uklapaju u tipične binarne predodžbe o muškim ili ženskim tijelima.</i>
Pretpostavljeni osnov	<i>Odnosi se na pretpostavku da osoba ili grupa osoba ima neku ličnu karakteristiku iz liste zabranjenih osnova ili su u rodbinskoj ili drugoj vezi sa osobama ili grupama osoba koje imaju određene lične ili grupne karakteristike.</i>
Drugi osnovi	
Jezik	<i>Jezik se odnosi na sistem komuniciranja, a obuhvata govorne i znakovne jezike, te druge oblike negovorenih jezika. Jezik se može prenositi različitim oblicima komuniciranja, uključujući zvučne i nezvučne oblike komuniciranja, prikazivanje teksta, Brailleovo pismo, taktilnu komunikaciju, krupnu štampu, pristupačne multimedijalne sadržaje, pisani oblik, zvučne zapise, obični jezik, lične čitače, augmentativne i alternativne načine, sredstva i oblike komunikacije, uključujući pristupačne informacijske i komunikacijske tehnologije.</i>
Rođenje	<i>Odnosi se na činjenicu da li je osoba rođena u braku ili van braka, da li je usvojena i bavi se pravima ovih osoba u oblasti porodičnih odnosa i nasljeđivanja.</i>

POSTUPANJE U SLUČAJEVIMA KADA SE TUŽBENI ZAHTJEV ODBIJA ILI KADA SE ODBACUJE

Ukoliko je prilikom promjene statusa predmeta odabrana opcija „Tužbeni zahtjev odbijen” ili „Tužbeni zahtjev odbačen,” za atribut predmeta „Osnov diskriminacije” dovoljno je odabrati vrijednost atributa „Osnov nije utvrđen” ukoliko isti nije zaista utvrđen u toku postupka. Isto vrijedi i za atribut „Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije,” gdje je moguće odabrati opciju „Nije utvrđen.” U tom slučaju, dovoljno je postaviti attribute i vrijednosti atributa kao na slici ispod te kliknuti na dugme **„Potvrdi”** pa na **„Promijeni status.”** Na dodatnom prozoru za promjenu statusa potrebno je kliknuti na dugme **„DA.”**

The screenshot shows the VSTV BiH system interface. The main window is titled "Promjena statusa predmeta" (Change case status). It displays the following information:

- Broj predmeta:** 43 0 P 002786 20 P
- Status predmeta:** 1 OTVOREN
- Dat. početka:** 17.12.2020
- Dat. završetka:** (empty)
- Opis:** A2 - A3 P-D-Diskriminacija
- Slu. id predmeta:** 9122
- Ime:** ADNAN ČEČO

A confirmation dialog box is displayed in the center, asking: "Jeste li sigurni da želite promijeniti status faze predmeta?" (Are you sure you want to change the case status?). The dialog has two buttons: "DA" (Yes) and "NE" (No). A red arrow points to the "DA" button.

Below the dialog box, there is a table titled "Dodatne informacije (atributi)" (Additional information (attributes)). The table has three columns: "Atribut" (Attribute), "Vrijednost atributa" (Attribute value), and "Opis" (Description). The table contains the following data:

Atribut	Vrijednost atributa	Opis
25 Odluka suda	2	TUŽBENI ZAHTJEV ODBIJEN
22 Osnov diskriminacije	0	OSNOV NIJE UTVRĐEN
21 Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije	0	NIJE UTVRĐEN

A red arrow points to the "Opis" column for the "22 Osnov diskriminacije" row.

At the bottom right of the main window, there is a button labeled "Promijeni status" (Change status). A red arrow points to this button.

On the left side of the interface, there is a sidebar with various navigation options and a calendar for December 2020.

„Tužbeni zahtjev odbačen,” a za atribut „Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije,” opcija „Mobing,” nije potrebno postavljati druge atribute predmeta. U tom slučaju, nakon odabira spomenute vrijednosti atributa, potrebno je kliknuti na dugme „Potvrdi” pa na dugme „Promijeni status.” Na dodatnom prozoru za promjenu statusa potrebno je kliknuti na dugme „DA.”

Sistem za upravljanje sudskim predmetima - VSTV BiH

Akcije Uredi Upravljanje spisima Prijemna kancelarija Dokumenti Predmet Sud Pregledi Izveštaji Menadžerski izveštaji Statistički izveštaji Administracija Pomoć Win

Radna površina

Brza pretraga

ID stranke
JMB
Naziv
Prezime
Broj predmeta 43 0 P 002786 20 P

Dodeljeni zadaci

Vrsta zadatka	Broj
6 Dostaviti	1
12 Pripremiti i dostaviti dokument	4
14 Izmišljati spis sudiji	1
17 Učestvovati u događaju	6
18 Formirati zapisnik	3
36 Proglasiti nevažećim	608
93 Ostalo	1

Moi zadaci

Vrsta	Otkret	Odobren
DOC 43-13888	04.11.2016 13:47	
PRT 38-16629	29.07.2016 09:39	
EVN 43-188	29.07.2016 08:51	

tzbrilji jedan SYNC tzbrilji SVE (t)

X AA XX

Decembar - 2020

Po	Ut	Sr	Če	Pe	Su	Ne
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Record 2/2 List of Valu

Promjena statusa predmeta

Broj predmeta 43 0 P 002786 20 P Sis. id predmeta 9122 1

Status predmeta OTVOREN Dat. početka 17.12.2020 Dat. završetka

Opis A2 - A3 P-D-Diskriminacije

Paznja

Jeste li sigurni da želite promijeniti status faze predmeta?

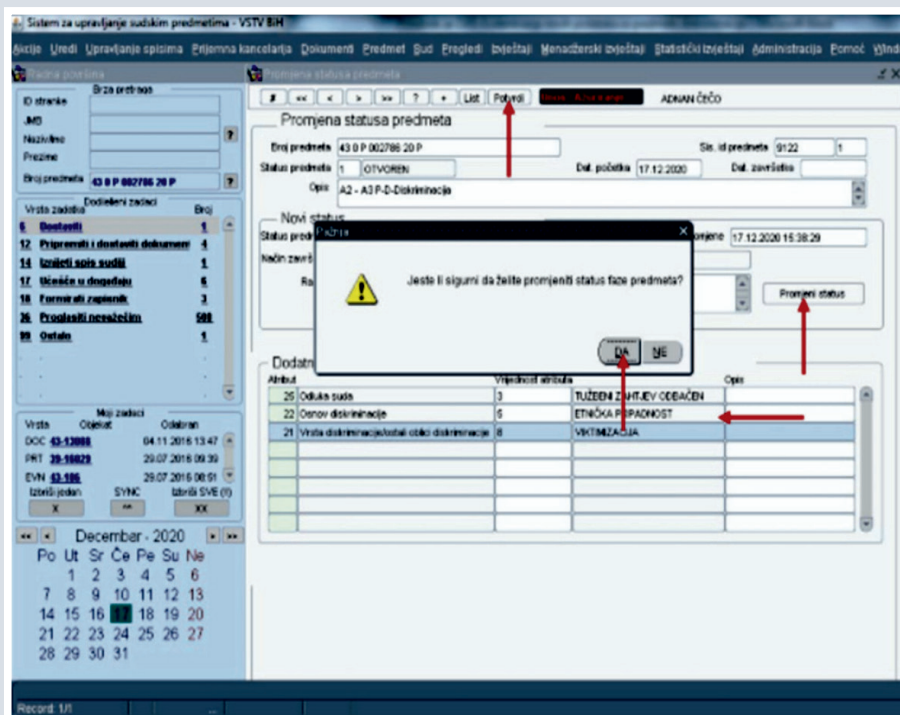
DA NE

Dodatne informacije (atributi)

Atribut	Vrijednost atributa	Opis
25 Odluka suda	2	TUŽBENI ZAHTEJ ODBACEN
21 Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije	3	MOBING

Promijeni status

„Tužbeni zahtjev odbačen,” na prvi postavljeni atribut predmeta „Osnov diskriminacije,” dovoljno je postaviti samo još jednu vrijednost atributa predmeta za atribut „Vrsta diskriminacije/ostali oblici diskriminacije.” Nakon toga, potrebno je kliknuti na dugme **„Potvrdi”** pa na dugme **„Promijeni status.”** Na dodatnom prozoru za promjenu statusa potrebno je kliknuti na dugme **„DA.”**

OBLAST PRIMJENE

Postojeći šifarnik pravnih osnova „**Oblast primjene**” prebačen je u dio pod nazivom „**Atributi predmeta (novi atribut)**,” a isti se popunjava u skladu s podacima iz izrečene presude.

The screenshot shows the 'Sistem za upravljanje sudskim predmetima - VSIV BiH' application. The main window displays a case for 'JELENA MARKOVIĆ' with subject 'A2 - A3 P-D-Diskriminacija'. A 'Vrijednosti atributa' dialog box is open, showing a list of legal grounds for discrimination (D1b to D13). A red arrow points to the 'Atribut' column in the main window, and another red arrow points to the 'OK' button in the dialog box.

Atribut	Vrijednost atributa
20 Oblasť primjene	

Find 0%

Name

- D1b - Predmeti diskriminacije iz oblasti zapošljavanja, rada i radnih uslova zapošljavanja
- D1c - Predmeti diskriminacije iz oblasti zapošljavanja, rada i radnih uslova zapošljavanja
- D1d - Predmeti diskriminacije iz oblasti zapošljavanja, rada i radnih uslova zapošljavanja
- D1e - Predmeti diskriminacije iz oblasti zapošljavanja, rada i radnih uslova zapošljavanja
- D2 - Predmeti diskriminacije iz oblasti obrazovanja, nauke i sporta
- D3a - Predmeti diskriminacije iz oblasti socijalne zaštite - socijalno osiguranje
- D3b - Predmeti diskriminacije iz oblasti socijalne zaštite - socijalne nadoknade
- D3c - Predmeti diskriminacije iz oblasti socijalne zaštite - socijalnu pomoć
- D3d - Predmeti diskriminacije iz oblasti socijalne zaštite - način postupanja prema korisnicima
- D4 - Predmeti diskriminacije iz oblasti zdravstvene zaštite
- D5a - Predmeti diskriminacije iz oblasti obuke obuke - početno osposobljavanje i stalno
- D5b - Predmeti diskriminacije iz oblasti obuke obuke - profesionalno usmjeravanje
- D5c - Predmeti diskriminacije iz oblasti obuke obuke - napredno stručno usavršavanje
- D5d - Predmeti diskriminacije iz oblasti obuke obuke - dokvalifikacije i prekvalifikacije, u
- D6 - Predmeti diskriminacije iz oblasti pravosuđa i uprave
- D7a - Predmeti diskriminacije iz oblasti stanovanja - pristup stanovanju
- D7b - Predmeti diskriminacije iz oblasti stanovanja - uslovi stanovanja
- D7c - Predmeti diskriminacije iz oblasti stanovanja - raskid ugovora o najmu
- D8 - Predmeti diskriminacije iz oblasti javnog informisanja i medija
- D9 - Predmeti diskriminacije iz oblasti članstva u profesionalnim organizacijama
- D10 - Predmeti diskriminacije iz oblasti robe i usluga namijenjenih javnosti i javnim mje
- D11 - Predmeti diskriminacije iz oblasti obavljanja privredne djelatnosti
- D12 - Predmeti diskriminacije iz oblasti učešća u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu
- D13 - Predmeti diskriminacije iz oblasti jednakom učešću u javnom životu svih građana

Find OK Cancel

Postojeći šifrnik pravnih osnova „**Oblast primjene**” prebačen je u dio pod nazivom „**Atributi predmeta (novi atribut)**,” a isti popunjava **sudija, odnosno asistent** u skladu s podacima iz donesene presude. Kategorija „Pravni osnov,” kako je označena u CMS sistemu, odgovara oblastima primjene Zakona. U tom smislu, a u skladu sa ovim Zakonom, isti se primjenjuje u svim, a posebno u sljedećim oblastima:

1. **zapošljavanja, rada i radnih uslova**, uključujući pristup zaposlenju, zanimanju i samozapošljavanju, kao i radne uslove, naknade, napredovanja u službi i otpuštanja s posla;
2. **obrazovanja, nauke i sporta**, dostupnost obrazovanja ne bi trebalo da zavisi od useljeničkog statusa djece ili njihovih roditelja;
3. **socijalne zaštite**, uključujući socijalno osiguranje, socijalne naknade, socijalnu pomoć (naknade za stanovanje, naknade za mlade itd.) i način postupanja prema korisnicima socijalne zaštite;
4. **zdravstvene zaštite**, uključujući dostupnost zaštite i liječenja, i u odnosu na način na koji se pruža zaštita i liječe pacijenti;
5. **obuke**, uključujući početno osposobljavanje i stalno stručno usavršavanje, sve vrste i sve nivoe profesionalnog usmjeravanja, naprednog stručnog usavršavanja, dokvalifikacije i prekvalifikacije, uključujući i sticanje praktičnog radnog iskustva;
6. **pravosuđa i uprave**, uključujući aktivnosti policije i drugih službenika za provođenje zakona, službenika pogranične kontrole, vojnog i zatvorskog osoblja. Konkretno, sve osobe bit će jednake pred sudovima i tribunalima;
7. **stanovanja**, uključujući pristup stanovanju, uslove stanovanja i raskid ugovora o najmu;
8. **javnog informisanja i medija**;
9. **članstva u profesionalnim organizacijama**, uključujući članstvo u organizaciji radnika ili poslodavaca ili u bilo kojoj organizaciji čiji članovi obavljaju neko određeno zanimanje; uključenost u takve organizacije i pogodnosti koje pružaju takve organizacije;
10. **roba i usluga** namijenjenih javnosti i javnim mjestima, uključujući, npr., prilikom kupovine robe u trgovini, prilikom podnošenja molbe za zajam u banci i u odnosu na pristup diskotekama, kafićima i restoranima;
11. **obavljanja privredne djelatnosti**, uključujući pravo tržišne konkurencije, odnose između preduzeća i odnose između preduzeća i države;
12. **učešća u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu**;
13. **jednakog učešća u javnom životu svih građana**;
14. **porodice**, pri čemu će bračni drugovi uživati potpunu jednakost prava, kao i odgovornosti u pogledu bračne zajednice, tokom trajanja bračne zajednice i njene rastave, uključujući i prava i odgovornosti u pogledu podizanja djece, u skladu sa odredbama Porodičnog zakona;
15. **prava djeteta**, uključujući one mjere zaštite koje su potrebne shodno njihovom statusu maloljetnika, od strane njihove porodice, društva i države;
16. **i dr.**

PRIMJERI

Iz izreke presude: „Utvrdjuje se da je tuženi diskriminirao tužiteljicu, odnosno povrijedio pravo tužiteljice na jednako postupanje te pravo na rad na način što s tužiteljicom nije produžio ugovor o radu na određeno vrijeme za radno mjesto ‘pravnik za zastupanje’, nego je izvršio odjavu sa PIO sa danom 19.07.2014. godine, dok je tužiteljica bila na trudničkom bolovanju, dok je istovremeno drugim zaposlenicama, koje nisu bile na trudničkom bolovanju, produžio ugovore o radu.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Stoga se po sadržaju izreke i dodatnim uvidom u obrazloženje u predmetima ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „D1.”

Iz izreke presude: „Utvrdjuje se da je tužena O. G. izvršila diskriminaciju i povrijedila prava na jednako postupanje prema tužiteljici J. M. K. na osnovu toga što je tužiteljica redovnica (časna sestra), na način da nije dala suglasnost i potvrdila imenovanje tužiteljice za ravnatelja Dječijeg vrtića LG.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Stoga se po sadržaju izreke i dodatnim uvidom u obrazloženje u predmetima ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „D1.”

Iz izreke presude: „Utvrdjuje se da su tuženi diskriminirali tužitelja S. A. tako što su povrijedili njegovo pravo na jednako postupanje u procesu obrazovanja propustivši da u nastavno-obrazovnom procesu preduzmu Zakonom određene mjere koje bi prvotuzitelju kao licu s posebnim potrebama omogućile redovno školovanje, i to mjere pristupačnosti škole bez arhitektonskih barijera i osiguranje učešća asistenta koji bi bio prisutan za vrijeme redovne nastave.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Stoga se po sadržaju izreke i dodatnim uvidom u obrazloženje u predmetima ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „D2.”

Iz izreke presude: „Odbija kao neosnovan tužbeni zahtjev koji glasi: „Utvrdjuje se da su I- tuženi i II-tuženi različito postupali prema tužitelju – Udruženju na način da su odbili na ravnopravnoj osnovi pružanje usluga lijepljenja i postavljanja 40 plakata i podjelu 600 letaka koji su trebali služiti za promociju međunarodnog filma isključivo zbog tužiteljevog zagovaranja ljudskih

prava i društvenog uključivanja LGBT osoba (lezbijke, gej, biseksualne i transrodne osobe), odnosno zbog pretpostavljene seksualne orijentacije, rodnog identiteta i spolnih karakteristika osoba čija prava tužitelj štiti, čime su povrijedili pravo na jednako postupanje i nediskriminaciju tužitelja.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Stoga se po sadržaju izreke i dodatnim uvidom u obrazloženje u predmetima ovakvog sadržaja trebao označiti atribut „D8.”

Iz izreke presude: „Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da sud utvrdi da je tuženi diskriminirao tužitelja, povrijedivši pravo na jednako postupanje na način da mu je zabranio pristup u ugostiteljski objekat ‘Caffe bar’, zbog njegove etničke i nacionalne pripadnosti, te da se zabrani tuženom da ubuduće poduzima takve radnje kojima bi tužitelju i drugim osobama onemogućio pristup u navedeni objekat zbog nacionalne i etničke pripadnosti, kao i u pogledu troškova postupka.”

- ✓ **Određivanje atributa:** Po sadržaju izreke mogao bi se označiti atribut „D13.”

NAPOMENA:

Nakon postavljanja obaveznih atributa za promjenu statusa predmeta te promjene statusa moguće je na ovom ekranu postaviti i druge attribute predmeta koji su navedeni u odluci suda. Pored ovoga, prethodno postavljeni atributi predmeta na ekranu u meni traci “Predmet” – „Atributi predmeta” prepisuju se i na ovaj ekran, kao i obrnuto.

